

Notat

Dato: 22-06-2021
Reference: Lars Tiede Barsballe
Tlf.:
E-mail:
Journalnr.: 19/20405

Vurdering af behov for investering i uddannelseshjælp og sygedagpenge, for at imødekomme en stigning i udgifter

Resumé

Erhvervs- og Arbejdsmarkedsudvalget besluttede den 28. april 2021, at der skulle laves en vurdering af behovet for investering i uddannelseshjælp og sygedagpenge i 2022, for at imødekomme en stigning i udgifterne.

Forvaltningen har vurderet behovet for investering på områderne og vurderer, at det kan være relevant med en investering i sygedagpengeområdet, mens der ikke er grundlag for en investering på uddannelseshjælpsområdet.

På sygedagpengeområdet vurderes det, at en investering i fastholdelseskonsulenter, som kan varetage en fastholdelsesindsats for ansatte i Norddjurs Kommune, vil kunne reducere udgifterne til sygedagpenge og samtidig med at det f.eks. kan reducere udgifterne til vikarer. Fastholdelsesindsatsen evalueres medio 2023 for at vurdere, om indsatsen skal fortsætte eller afsluttes.

Det vurderes ikke, at det er relevant med en investering på uddannelseshjælpsområdet. Vurderingen af uddannelseshjælpsområdet bygger på, at Ungeindsatsen ikke brugte hele budgettet til en kommunalbeskæftigelsesindsats i 2019 og 2020. Samtidig forventes det heller ikke, med udgangspunkt i budgetopfølgningen ultimo maj 2021, at Ungeindsatsen bruger hele budgettet i 2021. En del af mindreforbruget skyldes udbredelsen af coronasmitte, men det vurderes at Ungeindsatsen i 2022 vil være i stand til at investere i yderligere indsats uden at få øget budgettet.

Investering i uddannelseshjælp

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af uddannelseshjælpsmodtagere i Norddjurs Kommune i 2019, 2020 og 2021. Tabellen viser, at antallet af uddannelseshjælpsmodtagere steg fra 2019 til 2020, mens niveauet for de første fire måneder af 2021 svarer til 2020.

Tabel 1 - Antal uddannelseshjælpsmodtagere i Norddjurs Kommune i 2019, 2020 og januar-april 2021			
	2019	2020	2021 januar-april
Alle uddannelsesparate	61	59	55
Aktivitetsparat	154	170	171
I alt	215	229	226

Kilde: Jobindsats.dk, den 2. juni 2021

For at kunne vurdere behovet for en investering i uddannelseshjælp, ses der først på Ungeindsatsens eksisterende budget til beskæftigelsesfremmende indsatser. Tabellen nedenfor viser, at Ungeindsatsen ikke brugte hele budgettet til beskæftigelsesfremmende indsatser i 2019. I 2020 var forbruget lavere pga. coronasmitten og i 2021 forventes der, på baggrund af budgetopfølgningen pr. ultimo maj, et mindreforbrug på 1,0 mio. kr.

Tabel 2 - Regnskab 2019 og 2020, samt forventet regnskab 2021 for kommunal beskæftigelsesindsats for hhv. Ungeindsatsen og Arbejdsmarkedsafdelingen						
	2019		2020		2021	
	Regnskab	Budget	Regnskab	Budget	Forventet regnskab	Budget
Ungeindsats	4.705.852	6.269.313	3.357.161	6.650.036	5.915.576	6.917.257

Kilde: KMD Opus, den 2. juni 2021

Ungeindsatsen har det samme budget til beskæftigelsesindsats i 2022, som i 2021. På trods af, at det forventede regnskab for 2021 er lavere end budgettet pga. coronasmitten, vurderes det at der i 2022 vil være mulighed for at investere i indsatsen indenfor det eksisterende budget.

Ansættelse af fastholdelseskonsulenter i Norddjurs Kommune

Resumé af ansættelse af fastholdelseskonsulenter

Data fra Kommunernes og Regionernes Løndatakontor (herefter KRL) viser, at Norddjurs Kommunes sygefravær i perioden 2017-2020 har haft et sygefravær på mellem 5,5-5,7 %. Omegnskommunerne Syddjurs, Favrskov, Randers, Mariagerfjord og Aarhus havde i samme periode et sygefravær på 4,3-4,7%.

Forvaltningen har været i kontakt med Beskæftigelsesministeriets rejsehold, som står til rådighed med hjælp og vejledning ift. håndtering af sygefravær, for at få viden omkring en effektiv håndtering af sygefravær. En af de områder, som rejseholdet påpegede, var ansættelse af fastholdelseskonsulenter.

Favrskov Kommune havde i 2016 og 2017 stor succes med ansættelse af fastholdelseskonsulenter, til at afholde den første sygefraværssamtale på arbejdspladsen og lægge en plan for den sygemeldtes tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Tiltaget blev kendt som "Favrskov-modellen" og har været med til at gøre, at Favrskov i 2019 havde det næstlaveste sygefravær blandt alle landets kommuner¹.

Ved at ansætte af to fastholdelseskonsulenter som skal være fast kontakt til alle Norddjurs Kommunes egne ansatte med en sygemelding, vil det være muligt at understøtte at den sygemeldte hurtigere vender tilbage til arbejdspladsen. Dette vil reducere udgifterne til sygedagpenge, samtidig med at det vil medføre et reduceret behov for vikardækning. Ved at fastholde de eksisterende medarbejdere bedre, kan behovet for rekruttering og oplæring af nye medarbejdere også reduceres.

Ved at samle fastholdelsesindsatsen på ét sted, sikres der en fast systematik og højt vidensniveau omkring den samlede fastholdelsesindsats. Dette vil understøtte, at de forskellige afdelinger og institutioner i Norddjurs Kommune ved hvor de skal henvende sig og hvad de kan forvente af sparring og hjælp, i tilfælde af en sygemelding.

En reduktion i antallet af fuldtidssygemeldte på 6,7 fuldtidspersoner beregnes til at være budgetneutralt via en besparelse på udgifter til hhv. sygedagpenge og vikardækning. Reduceres sygefraværet i Norddjurs Kommune til gennemsnittet af sygefraværet i Norddjurs Kommune og omegnskommunerne, beregnes faldet i antallet af fuldtidssygemeldte at blive 18,7 fuldtidspersoner og besparelsen til at blive i alt 1,739 mio. kr. fordelt på sygedagpenge og vikardækning. Reduceres sygefraværet til niveauet i omegnskommunerne, reduceres antallet af fuldtidssygemeldte med 40,6 og besparelsen til at blive i alt 4,835 mio. kr. fordelt på sygedagpenge og vikardækning.

Erhvervs- og arbejdsmarkedsområdet fik i forbindelse med budgetaftalen 2021-2024 en midlertidig bevilling til ekstra sagsbehandlere på 1,092 mio. kr. I forbindelse med budgetforhandlingerne for budget 2022-2025 foreslås det, at denne bevilling videreføres til ansættelse af to fastholdelseskonsulenter til et fastholdelsesprojekt. Ved at indrette fastholdelsesindsatsen som en virksomhedsrettet indsats, vil det være muligt at udføre

¹ <https://favrskov.dk/nyheder/kommunen/favrskov-har-danmarks-2-laveste-sygefravaer>

indsatsen, så den ikke bliver en administrativ udgift, som belaster servicerammen. Medio 2023 evalueres indsatsen, så det i forbindelse med budgetforhandlingerne for budget 2024-2027, kan besluttes om indsatsen skal fastholdes eller afsluttes. Forvaltningen vurderer, at fastholdelsesprojektet mindst vil være budgetneutralt i projektperioden.

Opgørelse af sygefravær i Norddjurs Kommune og omegnskommuner

Opgørelser fra KRL viser, at Norddjurs Kommune i perioden 2017-2020 har haft et sygefravær på mellem 5,5-5,7 % og omegnskommunerne Syddjurs, Favrskov, Randers, Mariagerfjord og Aarhus har i samme periode gennemsnitligt haft et sygefravær på mellem 4,3-4,7%. Tabellen nedenfor viser i de enkelte år fra 2017 og frem for hhv. Norddjurs Kommune og omegnskommunerne.

Tabel 3 - andel sygemeldte i Norddjurs Kommune og gennemsnittet af omegnskommunerne				
Kommune	2017	2018	2019	jan-juli 2020
Norddjurs Kommune	5,6	5,5	5,7	5,6
Omegnskommuner	4,7	4,7	4,8	4,3

Kilde: KRL

Data fra KRL bygger på alle overenskomstansatte og ser bort fra sygdom blandt tjenestemænd, fleksjobansatte, elever og ekstraordinært ansatte. Der fokuseres kun på egen sygdom. Norddjurs Kommunes egne opgørelser over sygefraværet, som inkluderer alle ansatte, understøtter tallene fra KRL.

Fastholdelseskonsulenternes funktion

Ved at ansætte to fastholdelseskonsulenter i Norddjurs Kommune, vil det hurtigere være muligt at understøtte den sygemeldtes vej tilbage til arbejdet. Fastholdelseskonsulenterne vil være den faste kontakt til den sygemeldte og den enkelte arbejdsplads. Dette understøtter, at der er en fast systematik omkring fastholdelsesindsatsen og at afdelinger og institutioner i Norddjurs Kommune kun skal henvende sig ét sted.

Hvis arbejdsgiveren ved en sygemelding vurderer, at der er tale om et sygdomsforløb som vil vare over 4 uger, tages der kontakt til fastholdelseskonsulenterne. I det omfang at det er relevant, arrangeres en rundbordssamtale på arbejdspladsen mellem den sygemeldte, arbejdsgiveren og fastholdelseskonsulenten. Til dette møde lægges en plan, hvor der bl.a. vil være fokus på muligheder for:

- Delvis raskmelding
- Muligheder for hjælpemidler
- Mentorordning
- Personlig assistance
- Virksomhedspraktik
- Aftale om refusion fra første fraværsdag ved langvarig eller kronisk sygdom

Nogle af de ansatte i Norddjurs Kommune er ikke bosat i kommunen og derfor vil opfølgningen på sygedagpengesagen ligge hos den pågældende bopælskommune. Disse ansatte vil stadig være omfattet af fastholdelsesindsatsen, mens den sygemeldte sideløbende vil have en kontakt til bopælskommunen ift. sygedagpengeopfølgningen.

Økonomi

Nedenfor vil der blive opstillet forskellige scenarier for, hvad det vil betyde økonomisk hvis det lykkedes for Norddjurs Kommune at reducere sygefraværet. Der opstilles et budgetneutralt scenarie, et scenarie hvor sygefraværet reduceres til gennemsnittet af Norddjurs Kommune og omegnskommunernes sygefravær og et scenarie hvor sygefraværet reduceres til niveauet i omegnskommunerne. De tre scenarier holdes op imod forventningerne til sygefraværet i 2020.

Antagelser bag scenarier

Tabel 2 nedenfor opsummerer den forventede andel af sygemeldte og antallet af fuldtidssygemeldte i 2020 samt de tre scenarier. Efterfølgende vil antagelserne bag scenarierne blive gennemgået, hvorefter de økonomiske konsekvenser vil blive beregnet.

Tabel 4 - scenarier ift. sygefraværet i Norddjurs Kommune				
	2020	Budgetneutralt	Gennemsnit af NDK og omegnskommuner	Omegnskommuner
Fuldtidsansatte	3.120	3.120	3.120	3.120
Andel sygemeldte	5,6	5,4	5,0	4,3
Fuldtidssygemeldte	174,7	168,0	156,0	134,2
Reduktion i antal Fuldtidssygemeldte ift. 2020	-	6,7	18,7	40,6

Kilde: KRL, Dataanalyse og Erhvervs- og arbejdsmarkedsafdelingen, 3. november 2020

Opgørelser fra Dataanalyse viser, at der gennemsnitligt i januar-juli 2020 har været 3.120 ansatte i Norddjurs Kommune. Hvis det gennemsnitlige antal ansatte og det gennemsnitlige sygefravær på 5,6 % for januar-juli 2020 ikke ændres i den resterende del af året, vil der samlet set være 175 fuldtidssygemeldte blandt Norddjurs Kommunes ansatte i 2020. Det er dette udgangspunkt, som de tre scenarier beregnes ud fra.

Som nævnt ovenfor, er nogle af de ansatte i Norddjurs Kommune bosiddende i andre kommuner. Det er derfor ikke Norddjurs Kommune som udbetaler sygedagpengene, hvilket betyder at det ikke er muligt at opnå en besparelse i sygedagpengeudgifterne på disse ansatte. Opgørelser fra Dataanalyse viser, at 73 % af de ansatte i Norddjurs Kommune var bosiddende i kommunen i 2020. I beregningen af besparelsen på sygedagpenge, tages der derfor kun udgangspunkt i, at der kan hjemhentes en besparelse på sygedagpengene på 73 % af de sygemeldte.

Tal fra Økonomaafdelingen viser, at der samlet set blev brug 11,267 mio. kr. på eksterne vikarer i Norddjurs Kommune i 2019. Der tages udgangspunkt i udgiften for 2019,

for at vikarudgifter i 2020 pga. Covid-19 ikke medregnes. Der antages, at vikarudgifterne i 2020 vil være på niveau med 2019. Med en priskorrektion på 2,3 % fra 2019 til 2020, forventes der vikarudgifter for 11,526 mio. kr. i 2020.

Hvis der tages udgangspunkt i en gennemsnitlig pris pr. vikartime på 200 kr., svarer dette til en årsløn på 384.800 kr. Der tages dermed ikke højde for evt. forskelle i udgifter ved vikardækning af nattevagter osv. Holdes årslønnen op imod de samlede udgifter til eksterne vikarer, svarer det til at der har været 30 fuldtidsansatte vikarer i Norddjurs Kommune. Holdes dette op imod antallet af fuldtidssygemeldte svarer det til, at 17,2 % af de sygemeldte har været omfattet af vikardækning. Til beregning af besparelsen på vikarbudgettet, tages der derfor udgangspunkt i, at 17,2% af de fuldtidssygemeldte som vender tilbage til arbejdet, vil medføre et mindreforbrug af vikarer.

I 2020 budgetteres der med en gennemsnitlig årlig nettoudgift til en sygedagpengemodtager på 109.986 kr. I beregningerne af besparelserne på sygedagpengeudgifterne, tages der udgangspunkt i denne nettoudgift. De første 30 dage finansierer arbejdsgiveren sygedagpengene, så for at tage højde for dette i scenarierne, regnes der kun med en besparelse på sygedagpengene i 11 ud af 12 måneder for hver fuldtidsperson.

Der antages, at lønsummen til en fastholdelseskonsulent er 458.000 kr. pr. år, hvilket svarer til den gennemsnitlige lønudgift pr. konsulent i jobcenteret. Ansættelsen af to fastholdelseskonsulenter vil dermed blive 916.000 kr. årligt

Tabel 3 nedenfor viser de økonomiske konsekvenser for hver af de 3 scenarier og fordelingen af den forventede besparelse på hhv. sygedagpengeudgifter og vikardækning.

Tabel 5 - økonomiske konsekvenser af de 3 opsatte scenarier			
	Budgetneutralt	Gennemsnit af NDK og omegnskommuner	Omegnskommuner
Investering i Fastholdelseskonsulenter	-916.000	-916.000	-916.000
Besparelse i sygedagpenge	494.585	1.415.520	3.066.960
Besparelse på vikardækning	444.767	1.238.994	2.684.488
Samlet besparelse	23.352	1.738.514	4.835.448